

1370

USTAWA

z dnia 7 listopada 2008 r.

o zmianie niektórych ustaw w związku z wdrażaniem funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) w art. 90t:

1) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Na realizację programów, o których mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego przeznaczają środki własne, a także mogą przeznaczać środki publiczne, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.”;

2) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W przypadku przyjęcia programów, o których mowa w ust. 1, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa szczegółowe warunki udzielania pomocy dzieciom i młodzieży, formy i zakres tej pomocy, w tym stypendia dla uzdolnionych uczniów oraz tryb postępowania w tych sprawach, uwzględniając w szczególności przedsięwzięcia sprzyjające eliminowaniu barier edukacyjnych, a także osoby lub grupy osób uprawnione do pomocy oraz potrzeby edukacyjne na danym obszarze.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437, z późn. zm.³⁾) art. 23a otrzymuje brzmienie:

„Art. 23a. Dział rozwój regionalny obejmuje sprawy:

- 1) programowania i koordynacji polityki rozwoju, w szczególności opracowywania projektów strategii rozwoju;
- 2) programowania i realizacji polityki regionalnej;
- 3) opracowywania dokumentów programowych z zakresu społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, w tym będących podstawą do pozyskiwania środków

rozwojowych z Unii Europejskiej i z innych źródeł zagranicznych;

4) wykonywania, o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadań państwa członkowskiego określonych w przepisach Unii Europejskiej dotyczących funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności;

5) opracowywania analiz i prognoz rozwoju społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego, w tym raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym i przestrzennym kraju;

6) opiniowania zgodności rządowych strategii i programów rozwoju, w rozumieniu przepisów o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ze średniookresową strategią rozwoju kraju;

7) zarządzania programami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, w tym sektorowymi programami operacyjnymi, z wyjątkiem programów zarządzanych przez zarządy województw, ministra właściwego do spraw rozwoju wsi oraz ministra właściwego do spraw rybołówstwa;

8) zawierania, kontrolowania realizacji i rozliczania kontraktów wojewódzkich;

9) współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego oraz organizacjami je zrzeszającymi, a także z partnerami społeczno-gospodarczymi, w zakresie dotyczącym rozwoju społeczno-gospodarczego, regionalnego i przestrzennego kraju;

10) koordynacji opracowywania przez samorządy województw regionalnych programów operacyjnych, zawierania regionalnych porozumień programowych, a także monitorowania i oceny przebiegu ich wykonywania.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.⁴⁾) w art. 11:

1) ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. W strategii rozwoju województwa wydziela się okres niewykraczający poza okres objęty aktualnie obowiązującą średniookresową strategią rozwoju kraju.”;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju, ustawę z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych i ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416 i Nr 145, poz. 917.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 107, poz. 732, Nr 120, poz. 818 i Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 63, poz. 394, Nr 199, poz. 1227 i Nr 201, poz. 1237.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206 i Nr 167, poz. 1759, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1111.

2) w ust. 1c uchyla się pkt 4 i 5;

3) po ust. 1c dodaje się ust. 1d i 1e w brzmieniu:

„1d. Strategia rozwoju województwa uwzględnia cele średniookresowej strategii rozwoju kraju, krajowej strategii rozwoju regionalnego, a także odpowiednich strategii ponadregionalnych oraz jest spójna z planem zagospodarowania przestrzennego województwa.

1e. Samorząd województwa, każdorazowo w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie uchwały o przyjęciu lub aktualizacji strategii lub planu, o których mowa w ust. 1d, dostosowuje do nich strategię rozwoju województwa.”;

4) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Strategia rozwoju województwa jest realizowana przez programy wojewódzkie i regionalny program operacyjny, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 140, poz. 984).

4. Samorząd województwa może występować o dofinansowanie realizacji programów wojewódzkich i regionalnego programu operacyjnego środkami budżetu państwa i środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej oraz innymi środkami pochodzącymi ze źródeł zagranicznych, w trybie określonym w odrębnych przepisach.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o Narodowym Planie Rozwoju (Dz. U. Nr 116, poz. 1206, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) dodaje się art. 23a w brzmieniu:

„Art. 23a. Do zadań wojewody związanych z realizacją regionalnego programu operacyjnego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2, należy:

- 1) kontrola realizacji projektów, w tym trwałości projektów, ich rezultatów i oddziaływania;
- 2) przygotowywanie sprawozdań z realizacji projektów i programu operacyjnego w województwie oraz wniosków o płatność, w tym sprawozdania końcowego z realizacji programu operacyjnego w województwie i wniosków o płatność końcową;
- 3) odzyskiwanie od beneficjentów nieprawidłowo wykorzystanego lub pobranego dofinansowania;
- 4) nadzór nad przestrzeganiem przez beneficjentów zasad dotyczących informacji i promocji;
- 5) archiwizacja dokumentów związanych z wdrażaniem programu operacyjnego, w tym przechowywanie zabezpieczeń wnoszonych przez beneficjentów, przez okres wymagany zgodnie z umową o dofinansowanie;

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 90, poz. 759 i Nr 267, poz. 2251 oraz z 2006 r. Nr 149, poz. 1074 i Nr 249, poz. 1832.

6) przygotowywanie i udostępnianie informacji, związanych z programem operacyjnym, podmiotom uprawnionym do wykonywania czynności kontrolnych i ewaluacyjnych.”;

2) po art. 56c dodaje się art. 56d w brzmieniu:

„Art. 56d. Instytucja zarządzająca ustala i nakłada korekty finansowe, o których mowa w art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającego przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych (Dz. Urz. WE L 161 z 26.06.1999, L 198 z 21.07.2001 oraz L 158 z 27.06.2003; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 14, t. 1, str. 31).”.

Art. 5. W ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późn. zm.⁶⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 w ust. 3 w pkt 3a lit. c otrzymuje brzmienie:

„c) Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy;”;

2) w art. 106 w ust. 2 pkt 3a otrzymuje brzmienie:

„3a) realizację programów, projektów i zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, 3a i 4, zwane dalej „dotacjami rozwojowymi”;”;

3) po art. 106 dodaje się art. 106a w brzmieniu:

„Art. 106a. Minister Finansów przekazuje do centralnej bazy danych Komisji Europejskiej, o której mowa w art. 95 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich (Dz. Urz. UE L 248 z 16.09.2002, str. 1), informacje dotyczące podmiotów, wymienionych w art. 93 ust. 1 lit. e tego rozporządzenia.”;

4) w art. 117 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Programy wieloletnie podlegają zaopiniowaniu przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, z wyjątkiem programów wieloletnich odnoszących się do obronności i bezpieczeństwa państwa.”;

5) w art. 125 w ust. 1 w pkt 2 na końcu dodaje się średnik i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) samorządom województw — o kwotach dotacji rozwojowej na realizację programów operacyjnych, dla których samorządy województw są instytucją zarządzającą lub pośredniczącą”;

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1420, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i 1218, Nr 187, poz. 1381 i Nr 249, poz. 1832, z 2007 r. Nr 82, poz. 560, Nr 88, poz. 587, Nr 115, poz. 791 i Nr 140, poz. 984 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1112 i Nr 209, poz. 1317.

6) w art. 157 ust. 8a i 8b otrzymują brzmienie:

„8a. Rada Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3, może:

1) wskazać środki finansowe, o których mowa w ust. 2 pkt 2, przeznaczone na:

- a) integrację społeczną,
- b) poprawę jakości kształcenia,
- c) rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw

— w ramach programów operacyjnych realizowanych z udziałem Europejskiego Funduszu Społecznego, do których nie stosuje się przepisów ust. 7 i 8, uwzględniając rodzaje beneficjentów, rodzaje projektów oraz procedury stosowane przy ich realizacji;

2) wskazać, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, środki finansowe, o których mowa w ust. 2 pkt 2, przeznaczone na finansowanie programów, projektów i zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2—3a, innych niż wymienione w pkt 1, do których nie stosuje się przepisów ust. 7 i 8, uwzględniając rodzaje beneficjentów realizujących projekty, rodzaje projektów oraz procedury stosowane przy ich realizacji, mając na uwadze sprawne funkcjonowanie programu, projektu lub zadania.

8b. Środki finansowe, o których mowa w ust. 8a, pozostają na rachunkach beneficjentów realizujących projekty lub zadania z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2—3a, i mogą być wydatkowane w terminach określonych w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 3.”;

7) w art. 188 ust. 1a i 1b otrzymują brzmienie:

„1a. Zarząd województwa może dokonywać zmian w planie dochodów i wydatków budżetu samorządu województwa w zakresie środków przeznaczonych na realizację programów operacyjnych, dla których samorząd województwa jest instytucją zarządzającą lub pośredniczącą.

1b. Zmiany, o których mowa w ust. 1a, nie mogą powodować zmniejszenia lub zwiększenia dochodów i wydatków majątkowych budżetu samorządu województwa w zakresie środków na realizację programów operacyjnych przekazanych samorządowi w formie dotacji rozwojowej.”;

8) w art. 200 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Środki, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2—4, są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych.”;

9) w art. 202:

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Środki przeznaczone na realizację programów i projektów, z udziałem środków, o któ-

rych mowa w ust. 1, mogą być wykorzystane na:

1) finansowanie wydatków państwowych jednostek budżetowych przeznaczonych na realizację programów lub projektów;

2) dotacje rozwojowe dla jednostek sektora finansów publicznych oraz innych podmiotów będących beneficjentami tych środków, a także dla instytucji pośredniczących oraz podmiotów, którym w ramach programu finansowanego z udziałem tych środków, została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów;

3) finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej zgodnie z odrębnymi przepisami.

3. Dotacje rozwojowe mogą być przekazywane z budżetu państwa lub z budżetu samorządu województwa w formie zaliczki lub zwrotu wydatków poniesionych na realizację programu, projektu lub zadania z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, 3a i 4.”,

b) dodaje się ust. 4—8 w brzmieniu:

„4. Dotacje rozwojowe mogą być przekazywane beneficjentom projektów także za pośrednictwem instytucji pośredniczących oraz przez podmioty, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.

5. Środki dotacji rozwojowej przekazane instytucjom pośredniczącym lub podmiotom, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych przeznaczonych do obsługi tych środków.

6. Dotacje rozwojowe, o których mowa w ust. 4, nie stanowią przychodów instytucji pośredniczących lub podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.

7. Dotacje rozwojowe stanowią przychody instytucji pośredniczących lub podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, w części, w jakiej środki te są przeznaczone na realizację projektów przez te instytucje.

8. Odsetki od środków otrzymanych, w ramach dotacji rozwojowej w formie zaliczki, przez samorząd województwa, działający jako instytucja zarządzająca w ramach regionalnego programu operacyjnego lub jako instytucja pośrednicząca w ramach krajowego programu operacyjnego, są przeznaczane na realizację odpowiednio regionalnego lub krajowego programu operacyjnego, jako wkład własny samorządu województwa.”;

- 10) uchyla się art. 203 i 204;
- 11) art. 205 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 205. 1. Samorząd województwa otrzymuje z budżetu państwa dotację rozwojową na realizację regionalnego programu operacyjnego, w ramach którego działa jako instytucja zarządzająca lub krajowego programu operacyjnego, w ramach którego działa jako instytucja pośrednicząca.
2. Dotacja, o której mowa w ust. 1, stanowi dochód samorządu województwa i może być przeznaczona na:
- 1) realizację projektów samorządu województwa;
- 2) dotacje rozwojowe dla beneficjentów programów, instytucji pośredniczących oraz dla podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, w tym jednostek samorządu terytorialnego.
3. Dotacje rozwojowe mogą być przekazywane beneficjentom regionalnych programów operacyjnych także za pośrednictwem instytucji pośredniczących oraz przez podmioty, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.
4. Środki dotacji rozwojowej, o której mowa w ust. 3, przekazane instytucjom pośredniczącym lub podmiotom, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, są gromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych przeznaczonych do obsługi tych środków.
5. Dotacje rozwojowe, o których mowa w ust. 3, nie stanowią przychodów instytucji pośredniczących lub podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów.
6. Dotacje rozwojowe stanowią przychód instytucji pośredniczących lub podmiotów, którym w ramach programów została powierzona realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów, w części, w jakiej środki te są przeznaczone na realizację projektów przez te instytucje.
7. Kwota dotacji, o której mowa w ust. 1, nie może być wyższa niż limit wydatków, o którym mowa w art. 99 ust. 2 pkt 6.
8. Do dotacji rozwojowych ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, stosuje się odpowiednio art. 144 i 157.”;
- 12) w art. 206 uchyla się ust. 4 i 5;
- 13) w art. 209:
- a) w ust. 2:
- pkt 2 otrzymuje brzmienie:
- „2) harmonogram dokonywania wydatków w ramach programu lub zadania, obejmujący okres co najmniej jednego kwartału;”,
- po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
- „3a) zasady rozliczania odsetek bankowych od przekazanych środków dotacji rozwojowej w formie zaliczki;”,
- pkt 7 otrzymuje brzmienie:
- „7) warunki rozwiązania umowy, w tym w szczególności ze względu na nieprawidłowości występujące w trakcie realizacji programu lub projektu, jeżeli charakter nieprawidłowości czyni niemożliwym lub niecelowym dalszą realizację postanowień umowy;”,
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Przepis ust. 2 pkt 6 nie ma zastosowania do beneficjenta dotacji rozwojowej będącego jednostką sektora finansów publicznych albo fundacją, której jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, a także do Banku Gospodarstwa Krajowego.”;
- 14) w art. 210 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Dotacje przekazane na finansowanie projektów realizowanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2, 3a i 4, podlegają rozliczeniu nie później niż w terminie 60 dni od dnia zakończenia realizacji projektu.”;
- 15) w art. 211:
- a) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:
- „3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do jednostek samorządu terytorialnego.
4. W przypadku stwierdzenia okoliczności, o których mowa w ust. 1, instytucja zarządzająca albo instytucja pośrednicząca, wydając decyzję określającą kwotę przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki.”,
- b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a i 4b w brzmieniu:
- „4a. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca może, na podstawie porozumienia lub umowy, o których mowa w art. 27 i 32 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, upoważnić instytucję wdrażającą, będącą jednostką sektora finansów publicznych, do wydawania decyzji, o której mowa w ust. 4.

4b. Od decyzji, o której mowa w ust. 4, wydanej przez instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą, o której mowa w ust. 4a, beneficjent może złożyć odwołanie do właściwej instytucji zarządzającej; w przypadku wydania decyzji w pierwszej instancji przez instytucję zarządzającą, beneficjent może zwrócić się do tej instytucji z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.”,

c) dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Decyzji, o której mowa w ust. 4, nie wydaje się w stosunku do państwowych jednostek budżetowych. Przepisów ust. 1, 2 i 5—7 nie stosuje się do tych jednostek.”.

Art. 6. W ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. Nr 227, poz. 1658 oraz z 2007 r. Nr 140, poz. 984) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ustawy nie stosuje się do programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego, z wyłączeniem przepisów rozdziałów 1, 2 i 7.”;

2) art. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„Art. 2. Przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

Art. 3. Politykę rozwoju prowadzą:

- 1) Rada Ministrów;
- 2) samorząd województwa;
- 3) samorząd powiatowy i gminny.”;

3) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynuje realizację strategii rozwoju współfinansowanych ze środków budżetu państwa lub środków rozwojowych pochodzących z Unii Europejskiej lub z innych źródeł zagranicznych przez:

- 1) podejmowanie inicjatyw w zakresie programowania strategicznego, w tym polityki rozwoju;
- 2) programowanie i realizację polityki regionalnej;
- 3) okresową ocenę realizacji strategii, o których mowa w art. 9, w odniesieniu do celów i priorytetów średniookresowej strategii rozwoju kraju, oraz przedstawianie opinii o zgodności strategii i programów ze średniookresową strategią rozwoju kraju;

4) monitorowanie i ocenę rozwoju kraju w ujęciu regionalnym i przestrzennym oraz przedstawianie Radzie Ministrów rekomendacji w tym zakresie;

5) opracowywanie raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym, o którym mowa w art. 35b, wraz z rekomendacjami dla polityki rozwoju;

6) wyznaczanie obszarów problemowych o znaczeniu krajowym i ponadregionalnym wymagających interwencji państwa;

7) inne instrumenty określone w odrębnych ustawach.”;

4) w art. 4:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, przy pomocy programów służących osiągnięciu celów, o których mowa w art. 2, z wykorzystaniem środków publicznych.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach.”;

5) w art. 5:

a) po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) instytucja audytowa — organ administracji publicznej funkcjonalnie niezależny od instytucji zarządzającej oraz instytucji certyfikującej, wyznaczony dla każdego programu operacyjnego i odpowiedzialny za weryfikację skutecznego działania systemu zarządzania i kontroli; instytucja audytowa wykonuje zadania, o których mowa w art. 62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;”,

b) uchyla się pkt 8,

c) uchyla się pkt 10,

d) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) system realizacji — zasady i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji strategii rozwoju oraz programów, obejmujące zarządzanie, monitoring, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość oraz sposób koordynacji działań tych instytucji; system realizacji określa również środki odwoławcze przysługujące wnioskodawcy w trakcie naboru projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3.”;

6) w art. 6:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Projekty strategii rozwoju podlegają konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

2. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym oraz na swojej stronie internetowej informację o konsultacjach, a w szczególności zaproszenie do uczestnictwa w procesie konsultacji, miejsce i tematy spotkań i konferencji oraz adres strony internetowej, na której zamieszczono projekt strategii rozwoju, z zastrzeżeniem ust. 2a.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku projektu strategii rozwoju o charakterze regionalnym podmiot ogłasza informację o konsultacjach w dzienniku o zasięgu krajowym lub regionalnym oraz na swojej stronie internetowej.”;

7) po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. Przy opracowywaniu projektu strategii rozwoju i programów uwzględnia się przepisy dotyczące udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocen oddziaływania na środowisko, przeprowadzając postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w przypadkach wymaganych przez te przepisy.”;

8) uchyla się art. 7 i 8;

9) art. 9—12 otrzymują brzmienie:

„Art. 9. Strategiami rozwoju są:

1) długookresowa strategia rozwoju kraju — dokument określający główne trendy, wyzwania, i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmujący okres co najmniej 15 lat;

2) średniookresowa strategia rozwoju kraju — dokument określający podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym, obejmujący okres 4—10 lat, realizowany przez strategię rozwoju oraz przy pomocy programów, z uwzględnieniem okresu programowania Unii Europejskiej;

3) inne strategie rozwoju — dokumenty określające podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju w danych obszarach wskazanych w średniookresowej strategii rozwoju kraju, odnoszące się do rozwoju regionów, rozwoju przestrzennego, sektorów lub dziedzin, realizowane przy pomocy programów.

Art. 10. 1. Długookresowa strategia rozwoju kraju zawiera w szczególności:

1) główne trendy i wyzwania, wynikające zarówno z rozwoju wewnętrznego kraju, jak i zmian w jego otoczeniu zewnętrznym;

2) kompleksową społeczno-gospodarczą koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej z uwzględnieniem wymiaru społecznego, gospodarczego, środowiskowego, terytorialnego i instytucjonalnego;

3) scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego, uwzględniające cele i zasady zrównoważonego rozwoju;

4) uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne przestrzennego rozwoju kraju;

5) cele, kierunki i priorytety przestrzennego rozwoju i zagospodarowania kraju oraz sposoby ich realizacji.

2. Długookresowa strategia rozwoju kraju w zakresie rozwoju przestrzennego określa również w szczególności:

1) podstawowe elementy struktury przestrzennej kraju;

2) zasady realizacji i koordynacji polityk zmierzających do zapewnienia ładu przestrzennego;

3) rekomendacje do uwzględnienia w średniookresowej strategii rozwoju kraju, w tym wskazania obszarów problemowych o znaczeniu krajowym.

3. Długookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia uwarunkowania wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 11. 1. Przygotowanie i uzgadnianie projektu długookresowej strategii rozwoju kraju koordynuje Prezes Rady Ministrów lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.

2. Rada Ministrów przyjmuje, w drodze uchwały, projekt długookresowej strategii rozwoju kraju na kolejny okres, co najmniej 12 miesięcy przed upływem okresu objętego poprzednią długookresową strategią rozwoju kraju.

3. W czasie trwania procedury opracowywania i uzgadniania długookresowej strategii rozwoju kraju Sejm i Senat mogą przeprowadzić debatę na temat polityki rozwoju.

4. Długookresowa strategia rozwoju kraju jest przyjmowana przez Radę Ministrów w drodze uchwały.

5. Prezes Rady Ministrów informuje Sejm i Senat o przyjęciu przez Radę Ministrów długookresowej strategii rozwoju kraju.

- Art. 12. 1. Długookresowa strategia rozwoju kraju może zostać zaktualizowana w każdym terminie, jeżeli wymaga tego aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza kraju.
2. Do aktualizacji długookresowej strategii rozwoju kraju stosuje się art. 11 ust. 1 i 3—5.”;
- 10) po art. 12 dodaje się art. 12a w brzmieniu:
- „Art. 12a. 1. Średniookresowa strategia rozwoju kraju zawiera w szczególności:
- 1) diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, regionalnej i przestrzennej kraju, z uwzględnieniem stanu środowiska;
  - 2) prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią;
  - 3) informację o sposobie uwzględnienia rekomendacji wynikających z raportu ewaluacyjnego, zawierającego szacunkową ocenę skutków strategii, sporządzonego przed rozpoczęciem jej realizacji;
  - 4) określenie celów strategicznych w okresie realizacji strategii w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym;
  - 5) wskaźniki realizacji;
  - 6) określenie kierunków polityki państwa służących osiągnięciu celów strategicznych polityki rozwoju;
  - 7) określenie kierunków interwencji podmiotów, o których mowa w art. 3, służącej osiągnięciu celów strategicznych polityki rozwoju;
  - 8) wyznaczenie obszarów problemowych o znaczeniu krajowym i ponadregionalnym wymagających interwencji państwa;
  - 9) założenia systemu realizacji oraz ram finansowych.
2. Projekt średniookresowej strategii rozwoju kraju jest opracowywany i uzgadniany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego we współpracy z właściwymi ministrami.
3. Średniookresowa strategia rozwoju kraju ustala strategiczne zadania państwa i zasady uwzględniania ich w programach.
4. Średniookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia ustalenia zawarte w długookresowej strategii rozwoju kraju.
5. Przepisy art. 11 ust. 3—5 oraz art. 12 stosuje się odpowiednio.
6. Prezes Rady Ministrów przekazuje Sejmowi i Senatowi, do dnia 31 lipca każdego roku, informację o realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju, z uwzględnieniem stopnia osiągnięcia celów długookresowej strategii rozwoju kraju w roku poprzednim.

7. Średniookresowa strategia rozwoju kraju podlega okresowej aktualizacji, co najmniej raz na cztery lata.”;

11) art. 13 i 14 otrzymują brzmienie:

„Art. 13. 1. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, są spójne ze średniookresową strategią rozwoju kraju i określają w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym, z uwzględnieniem stanu środowiska oraz zróżnicowań przestrzennych;
- 2) prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią;
- 3) określenie celów rozwoju w zakresie objętym strategią;
- 4) wskaźniki realizacji;
- 5) określenie kierunków interwencji, odpowiednio do rodzaju strategii, w ujęciu wojewódzkim lub terytorialnym;
- 6) systemy realizacji i ramy finansowe.

2. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, mogą obejmować okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju, jeżeli wynika to ze specyfiki rozwojowej w danym obszarze oraz mogą zawierać elementy inne niż określone w ust. 1, jeżeli wynika to ze zobowiązań międzynarodowych.

3. W przypadku gdy strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, obejmują okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju, w strategiach tych wydziela się okres odpowiadający okresowi obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 14. 1. Projekt strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3, opracowuje oraz uzgadnia właściwy minister, z własnej inicjatywy lub w wykonaniu zobowiązania nałożonego przez Radę Ministrów, i przedkłada go ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, w celu zapiniowania pod względem zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju, z wyłączeniem przypadków, gdy projekt strategii rozwoju opracowuje i uzgadnia zarząd województwa.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedstawia Radzie Ministrów opinię dotyczącą zgodności projektu strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3, ze średniookresową strategią rozwoju kraju, w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu.

3. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, przyjmuje, w drodze uchwały Rada Ministrów, po uzyskaniu opinii, o której mowa w ust. 2, lub sejmik województwa.”;

12) po art. 14 dodaje się art. 14a—14d w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Strategiami rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, odnoszącymi się do regionów są w szczególności:

- 1) krajowa strategia rozwoju regionalnego;
- 2) strategia ponadregionalna;
- 3) strategia rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.⁷⁾).

2. Projekty krajowej strategii rozwoju regionalnego oraz strategii ponadregionalnych opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w konsultacji z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

3. Krajowa strategia rozwoju regionalnego oraz strategie ponadregionalne są przyjmowane przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, na okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 14b. 1. Krajowa strategia rozwoju regionalnego określa:

- 1) uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju regionalnego;
- 2) politykę państwa wobec regionów, ich grup lub obszarów problemowych;
- 3) zasady oraz mechanizmy współpracy oraz koordynacji działań podejmowanych przez Radę Ministrów na poziomie krajowym, z działaniami podejmowanymi przez samorząd terytorialny na poziomie regionu.

2. Krajowa strategia rozwoju regionalnego zawiera w szczególności elementy, o których mowa w art. 12a ust. 1, w ujęciu regionalnym oraz uwzględnia ustalenia zawarte w:

- 1) średniookresowej strategii rozwoju kraju;
- 2) innych strategiach rozwoju.

Art. 14c. W celu zapewnienia realizacji europejskiej polityki spójności w Polsce tworzy się dokument, o którym mowa w tytule II w rozdziale II rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zwany dalej „narodową strategią spójności”.

Art. 14d. Zasady wieloletniego finansowania realizacji polityki rozwoju określają przepisy o finansach publicznych.”;

13) tytuł rozdziału 3 otrzymuje brzmienie:

„Programy operacyjne i programy rozwoju”;

14) art. 15—19 otrzymują brzmienie:

„Art. 15. 1. Programy są dokumentami o charakterze operacyjno-wdrożeniowym ustanawianymi w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, określającymi działania przewidziane do realizacji zgodnie z ustalonym systemem finansowania i realizacji, stanowiącym elementem programu. Programy przyjmuje się w drodze uchwały lub decyzji odpowiedniego organu.

2. Średniookresowa strategia rozwoju kraju oraz strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, mogą być realizowane również na podstawie umów lub porozumień międzynarodowych, odrębnych programów, w tym programów operacyjnych oraz programów realizowanych w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna, o których mowa w rozdziale III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 1) i programów, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z dnia 24 października 2006 r. określającym przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (Dz. Urz. UE L 310 z 09.01.2006, str. 1), oraz instrumentów prawnych i finansowych, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej.

3. Realizacja średniookresowej strategii rozwoju kraju w zakresie, o którym mowa w ust. 2, odbywa się na zasadach określonych w umowach lub porozumieniach międzynarodowych, a także w odrębnych programach,

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206 i Nr 167, poz. 1759, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 216, poz. 1370.

w tym operacyjnych oraz instrumentach finansowych, o których mowa w ust. 2, realizowanych na podstawie przepisów Unii Europejskiej tam wskazanych, dotyczących tych programów oraz na podstawie właściwych decyzji Komisji Europejskiej.

4. Programami są:

- 1) programy operacyjne — dokumenty, o których mowa w art. 37 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, realizujące cele zawarte w narodowej strategii spójności i strategiach rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3; programami operacyjnymi są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne;
- 2) programy rozwoju — dokumenty realizujące cele zawarte w strategiach rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, w tym programy wojewódzkie, w rozumieniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, oraz programy wieloletnie, o których mowa w przepisach o finansach publicznych.
5. Funkcję instytucji zarządzającej dla programów, o których mowa w ust. 2, dla których instytucja zarządzająca została umiejscowiona w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji Komisji Europejskiej, pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. W przypadku gdy w programach, zgodnie z odpowiednią decyzją Komisji Europejskiej, instytucja zarządzająca znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełni rolę koordynatora krajowego.
6. Dla każdego programu instytucja opracowująca program przygotowuje przed jego przyjęciem raport ewaluacyjny, zawierający uprzednią ewaluację skuteczności i efektywności realizacji programu.
7. Raport ewaluacyjny, o którym mowa w ust. 6, jest przekazywany do wiadomości odpowiednio Radzie Ministrów lub sejmikowi województwa wraz z projektem programu.
8. Instytucja opracowująca program może, w uzasadnionych przypadkach, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, odstąpić od opracowywania raportu, o którym mowa w ust. 6, biorąc pod uwagę w szczególności wartość nakła-

dów przewidzianych na realizację danego programu, wysoki stopień realizacji celu publicznego oraz skalę oddziaływania na gospodarkę i społeczeństwo.

Art. 16. Program obejmuje okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju lub strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, które realizuje.

Art. 17. 1. Program określa w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym oraz wyniki raportu ewaluacyjnego, o którym mowa w art. 15 ust. 6;
  - 2) cel główny i cele szczegółowe w nawiązaniu do średniookresowej strategii rozwoju kraju, narodowej strategii spójności lub strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, wraz z określonymi wskaźnikami;
  - 3) priorytety oraz kierunki interwencji w zakresie terytorialnym, w tym w ujęciu wojewódzkim;
  - 4) sposób monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych;
  - 5) plan finansowy, w tym:
    - a) źródła finansowania realizacji programu,
    - b) kwotę środków przeznaczonych na finansowanie realizacji programu i jej podział między poszczególne priorytety,
    - c) informację o wysokości współfinansowania na poziomie programu i priorytetów;
  - 6) podstawowe założenia systemu realizacji.
2. W przypadku programów operacyjnych uwzględnia się wymagania określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.
3. Sposób zapewnienia wieloletniego finansowania programu operacyjnego ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych określają przepisy o finansach publicznych.
4. W przypadku gdy źródłem dofinansowania w ramach programu operacyjnego są środki pochodzące z funduszy celowych, dofinansowanie w tym zakresie odbywa się na podstawie przepisów dotyczących tych funduszy.

Art. 18. Projekt programu opracowuje oraz uzgadnia:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, we współpracy z właściwymi ministrami — w przypadku krajowego programu operacyjnego;
- 2) zarząd województwa we współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego — w przypadku regionalnego programu operacyjnego;
- 3) właściwy minister lub zarząd województwa — w przypadku programu rozwoju.

Art. 19. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedstawia Radzie Ministrów opinię o zgodności projektu programu rozwoju opracowanego przez właściwego ministra ze średniookresową strategią rozwoju kraju.

2. Program rozwoju opracowany przez właściwego ministra jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, po uzyskaniu opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o której mowa w ust. 1.
3. Program rozwoju opracowany przez właściwy zarząd województwa jest przyjmowany przez zarząd województwa w drodze uchwały.
4. Projekt krajowego programu operacyjnego jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, przed skierowaniem do Komisji Europejskiej.
5. Krajowy program operacyjny po przyjęciu przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, jest przekazywany do wiadomości członkom Rady Ministrów.
6. Przepisy ust. 2—5 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany programów rozwoju lub krajowych programów operacyjnych.
7. Właściwy minister opracowujący program rozwoju lub minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:

- 1) w przypadku programów rozwoju opracowywanych przez właściwego ministra:
  - a) podjęciu przez Radę Ministrów uchwały o przyjęciu programu rozwoju lub jego zmian,
  - b) adresie strony internetowej, na której właściwy minister opracowujący program rozwoju zamieści treść programu rozwoju oraz zmian do tego programu,

c) terminie, od którego program rozwoju opracowany przez właściwego ministra lub jego zmiany będą stosowane;

2) w przypadku krajowych programów operacyjnych:

- a) podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej krajowy program operacyjny lub jego zmiany,
- b) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść krajowego programu operacyjnego oraz zmian do tego programu,

c) terminie, od którego krajowy program operacyjny lub jego zmiany będą stosowane.

8. Właściwy zarząd województwa ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym komunikat o:

- 1) podjęciu przez zarząd województwa uchwały o przyjęciu programu rozwoju opracowanego przez zarząd województwa lub jego zmian;
- 2) adresie strony internetowej, na której zarząd województwa zamieści treść programu rozwoju oraz zmian do tego programu;
- 3) terminie, od którego program rozwoju lub jego zmiany będą stosowane.”;

15) po art. 19 dodaje się art. 19a w brzmieniu:

„Art. 19a. 1. Projekty programów podlegają konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.

2. Przepisy art. 6 ust. 2—4 stosuje się odpowiednio.”;

16) w art. 20:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Projekt regionalnego programu operacyjnego, przewidującego dofinansowanie pochodzące z budżetu państwa przygotowuje oraz uzgadnia zarząd województwa we współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego.

2. Zarząd województwa przyjmuje projekt regionalnego programu operacyjnego w drodze uchwały, przed skierowaniem do przyjęcia przez Komisję Europejską.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, wykonując zadania państwa członkowskiego, prowadzi negocjacje regionalnych programów operacyjnych z Komisją Europejską, w uzgodnieniu oraz przy udziale przedstawiciela instytucji zarządzającej regionalnym programem operacyjnym.

- 2b. Regionalny program operacyjny, po przyjęciu przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, jest przekazywany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego do wiadomości członkom Rady Ministrów.”,
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Instytucja zarządzająca ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym regionalny program operacyjny.”,
- d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:
„3a. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany regionalnych programów operacyjnych.
3b. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
1) podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej regionalny program operacyjny lub jego zmiany;
2) terminie, od którego regionalny program operacyjny lub jego zmiany będą stosowane.”,
- e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, określa, w drodze uchwały, zakres i warunki dofinansowania programu opracowanego przez zarząd województwa środkami pochodzącymi z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych.”,
- f) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
„5a. Kontrakt wojewódzki jest zawierany w celu realizacji programów lub przedsięwzięć wymagających dofinansowania ze środków krajowych budżetu państwa.”,
- g) w ust. 6 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) kwotę dofinansowania programu opracowanego przez zarząd województwa środkami pochodzącymi z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych;”;
- 17) po art. 20 dodaje się art. 20a w brzmieniu:
„Art. 20a. 1. Działania z zakresu polityki rozwoju, stanowiące zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, nieujęte w kontrakcie wojewódzkim lub regionalnym programie operacyjnym mogą być finansowane z dotacji celowych budżetu państwa w przypadku, jeżeli działania te:
1) trwale przyczynią się do podniesienia rozwoju oraz konkurencyjności regionu, lub
2) pozostają w związku z działaniami realizowanymi w ramach regionalnego programu operacyjnego.
2. Przekazanie dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, odbywa się na podstawie umowy zawartej przez:
1) ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, lub
2) właściwego ministra lub właściwego miejscowo wojewodę, po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego
— z jednostkami samorządu terytorialnego, na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.”;
- 18) art. 21 otrzymuje brzmienie:
„Art. 21. 1. W zakresie, w którym finansowanie projektów w ramach programów stanowi pomoc spełniającą przesłanki określone w art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską albo pomoc *de minimis*, do tego finansowania mają zastosowanie szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy.
2. Podmiotami udzielającymi pomocy, o której mowa w ust. 1, są instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające lub beneficjenci.
3. Właściwy minister albo minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego — w zakresie programów operacyjnych, w ramach których zarząd województwa pełni funkcję instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, mając w szczególności na uwadze konieczność zapewnienia zgodności udzielanej pomocy z warunkami jej dopuszczalności, w przypadku gdy odrębne przepisy nie określają szczegółowych warunków i trybu udzielania tej pomocy.
4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nieobjęta przepisami, o których mowa w ust. 3, lub innymi przepisami wydanymi na podstawie odrębnych ustaw, stanowi pomoc indywidualną, a jej przeznaczenie i szczegółowe warunki udzielania określa decyzja lub umowa o dofinansowanie projektu.”;
- 19) uchyla się rozdział 4;
- 20) art. 25 otrzymuje brzmienie:
„Art. 25. Za prawidłową realizację programu odpowiada:
1) w przypadku programu operacyjnego — instytucja zarządzająca, którą jest odpowiednio minister właściwy

do spraw rozwoju regionalnego lub zarząd województwa;

- 2) w przypadku programu rozwoju — odpowiednio właściwy minister lub zarząd województwa.”;

21) w art. 26:

a) w ust. 1:

— pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) wypełnianie obowiązków wynikających z art. 60 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;

2) przygotowanie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego oraz jego zmian, z uwzględnieniem wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 1;”;

— pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zawieranie z beneficjentami umów o dofinansowanie projektu lub podejmowanie decyzji, o której mowa w art. 28 ust. 2;”;

— pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) określenie poziomu dofinansowania projektu, jako procentu wydatków objętych dofinansowaniem;”;

— uchyla się pkt 9,

— pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych;”;

— po pkt 15 dodaje się pkt 15a w brzmieniu:

„15a) ustalanie i nakładanie korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;”;

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Instytucja zarządzająca ogłasza komunikat:

1) w przypadku krajowego programu operacyjnego — w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” o:

a) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść szczegółowego opisu priorytetów krajowego programu operacyjnego lub jego zmian,

b) terminie, od którego szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego lub jego zmiany będą stosowane,

c) zakresie zmian wprowadzonych do szczegółowego opisu priorytetów;

2) w przypadku regionalnego programu operacyjnego — w wojewódzkim dzienniku urzędowym o:

a) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść szczegółowego opisu priorytetów regionalnego programu operacyjnego lub jego zmian,

b) terminie, od którego szczegółowy opis priorytetów regionalnego programu operacyjnego lub jego zmiany będą stosowane,

c) zakresie zmian wprowadzonych do szczegółowego opisu priorytetów.”;

22) w art. 27:

a) w ust. 1 po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych;”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do realizacji czynności technicznych, o których mowa w ust. 4, powierzanych jednostce sektora finansów publicznych lub fundacjom, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. — Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 oraz z 2008 r. Nr 171, poz. 1058). W takim przypadku instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca pokrywa poniesione przez te jednostki lub fundacje niezbędne koszty wykonania tych czynności.”;

23) w art. 28:

a) ust. 1—2 otrzymują brzmienie:

„1. W ramach programu operacyjnego mogą być dofinansowane, zgodnie z kryteriami zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący, projekty:

1) indywidualne — o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazywane przez instytucję zarządzającą;

2) systemowe, w tym również projekty pomocy technicznej — polegające na realizacji zadań publicznych przez podmioty działające na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie określonym przepisami prawa i dokumentami strategiczno-programowymi przyjętymi przez Radę Ministrów;

3) wyłonione w trybie konkursu.

1a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w przypadku krajowych programów operacyjnych:

1) zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz jej zmiany;

- 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub jej zmiany.
- 1b. Zarząd województwa w przypadku regionalnych programów operacyjnych:
- 1) zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz jej zmiany;
  - 2) ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym komunikat o adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub jej zmiany.
2. Jeżeli instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca jest jednocześnie beneficjentem, podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu lub decyzja podjęta przez instytucję zarządzającą lub instytucję pośredniczącą, zgodnie z przyjętym systemem realizacji dla danego programu operacyjnego. W przypadku gdy instytucją zarządzającą lub pośredniczącą jest samorząd województwa decyzja podejmowana jest w formie uchwały zarządu województwa.”
- b) uchyla się ust. 3 i 4,
- c) dodaje się ust. 5—8 w brzmieniu:
- „5. Dokumenty stanowiące system realizacji programu operacyjnego, a także ich zmiany podlegają publikacji na stronach internetowych właściwej instytucji zarządzającej.
6. Dokumenty, o których mowa w ust. 5, nie mogą być zmieniane na niekorzyść wnioskodawcy w trakcie trwania określonej tury konkursu, w zakresie w jakim dotyczą tego konkursu, a w przypadku konkursów otwartych — ich zmiana nie może mieć negatywnego wpływu na rozpatrzenie złożonego przed dokonaniem tej zmiany wniosku o dofinansowanie.
7. Przepis ust. 6 nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność dokonania zmiany wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw. W takim przypadku, dokonując zmiany w systemie realizacji, właściwa instytucja zarządzająca wraz z publikacją tych zmian podaje informację zawierającą ich uzasadnienie oraz termin, od którego zmiany te będą stosowane.
8. Wszelkie dokumenty przedstawiane przez wnioskodawców, oceniane w trakcie trwania konkursu lub danej tury konkursu, do czasu zawarcia umów o dofinansowanie lub zakończenia danej tury konkursu w przypadku konkursu otwartego, nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.⁸⁾).”;
- 24) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:
- „Art. 28a. 1. W celu wspólnej realizacji projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą, mogą być tworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.
2. Projekt partnerski jest realizowany na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie zawartej z beneficjentem działającym w imieniu i na rzecz partnerów w zakresie określonym porozumieniem lub umową partnerską.
3. W przypadku projektów partnerskich, porozumienie lub umowa partnerska określa w szczególności zadania partnerów, zasady wspólnego zarządzania projektem oraz sposób przekazywania przez beneficjenta środków finansowych na pokrycie niezbędnych kosztów ponoszonych przez partnerów na realizację zadań w ramach projektu.
4. W przypadku projektów partnerskich realizowanych na podstawie umowy partnerskiej, podmiot o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. — Prawo zamówień publicznych, ubiegający się o dofinansowanie, dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów, w szczególności jest zobowiązany do:
- 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów w dzienniku ogólnopolskim lub lokalnym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej; w ogłoszeniu powinien być wskazany termin co najmniej 21 dni na zgłoszenie partnerów;
  - 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, oferowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze, współpracę z beneficjentem w trakcie przygotowania projektu;

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110.

- 3) podania do publicznej wiadomości informacji o stronach umowy o partnerstwie oraz zakresu zadań partnerów.”;

25) w art. 29:

a) w ust. 2:

— wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje obejmujące:”,

— w pkt 10 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy w ramach systemu realizacji programu operacyjnego.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do czasu zawarcia wszystkich umów o dofinansowanie projektu z beneficjentami wyłonionymi w konkursie lub w wyniku rozpatrzenia środków odwoławczych przewidzianych w ustawie, instytucja ogłaszająca konkurs nie może spowodować pogorszenia zasad konkursu, warunków realizacji projektu oraz nakładać na podmioty ubiegające się o dofinansowanie dodatkowych obowiązków.”,

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przepis ust. 4 nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność zmiany wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów innych ustaw.”,

d) uchyla się ust. 5;

26) art. 30 otrzymuje brzmienie:

„Art. 30. 1. Podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu zawarta z beneficjentem przez instytucję zarządzającą albo działającą w jej imieniu instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą albo decyzja, o której mowa w art. 28 ust. 2.

2. Umowa albo decyzja, o których mowa w ust. 1, określają warunki dofinansowania projektu, a także prawa i obowiązki beneficjenta z tym związane.”;

27) po art. 30 dodaje się art. 30a—30g w brzmieniu:

„Art. 30a. 1. Umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, w odniesieniu do projektu:

- 1) który pozytywnie przeszedł wszystkie etapy jego oceny i został zakwalifikowany do dofinansowania, oraz
- 2) którego dofinansowanie jest możliwe w ramach dostępnej alokacji na realizację poszczególnych działań i priorytetów w ramach programu operacyjnego.

2. Instytucja zarządzająca, pośrednicząca lub instytucja wdrażająca, zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, ogłasza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

3. Właściwa instytucja, o której mowa w ust. 2, pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach oceny jego projektu.

Art. 30b. 1. W przypadku negatywnej oceny projektu wnioskodawca, po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3, może wnieść środki odwoławcze przewidziane w systemie realizacji programu operacyjnego, w terminie, trybie i na warunkach tam określonych. W takim przypadku w pisemnej informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3, właściwa instytucja zamieszcza uzasadnienie wyników oceny projektu oraz pouczenie o możliwości wniesienia środka odwoławczego, wraz ze wskazaniem terminu przysługującego na jego wniesienie, sposobie wniesienia oraz właściwej instytucji, do której środek ten należy wnieść.

2. System realizacji programu operacyjnego musi uwzględniać co najmniej jeden środek odwoławczy przysługujący wnioskodawcy w trakcie ubiegania się o dofinansowanie.

3. W rozpatrywaniu środków odwoławczych nie mogą brać udziału osoby, które na jakimkolwiek etapie dokonywały czynności związanych z określonym projektem, w tym były zaangażowane w jego ocenę.

4. Właściwa instytucja informuje wnioskodawcę na piśmie o wynikach procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji programu operacyjnego wraz z pouczeniem o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w art. 30c.

5. Nie podlegają rozpatrzeniu środki odwoławcze, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w ust. 1, zostały wniesione:

- 1) po terminie;
- 2) w sposób sprzeczny z pouczeniem;
- 3) do niewłaściwej instytucji.

Art. 30c. 1. Po wyczerpaniu środków odwoławczych przewidzianych w systemie realizacji programu operacyjnego i po otrzymaniu informacji o negatywnym wyniku procedury odwoławczej przewidzianej w systemie realizacji pro-

- gramu operacyjnego, o której mowa w art. 30b ust. 4, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270, z późn. zm.⁹⁾).
2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest wnoszona przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w art. 30b ust. 4, bezpośrednio do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego wraz z kompletną dokumentacją w sprawie, obejmującą wniosek o dofinansowanie wraz z informacją w przedmiocie oceny projektu, kopie wniesionych środków odwoławczych oraz informacji, o której mowa w art. 30b ust. 4. Skarga podlega opłacie sądowej.
  3. W wyniku rozpatrzenia skargi, o której mowa w ust. 1, sąd może:
    - 1) uwzględnić skargę, stwierdzając, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez właściwą instytucję zarządzającą lub pośredniczącą;
    - 2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;
    - 3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli z jakichkolwiek względów jest ono bezprzedmiotowe.
  4. Sąd rozstrzyga sprawę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.
  5. Wniesienie skargi:
    - 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2,
    - 2) niekompletnej,
    - 3) bez uiszczenia opłaty sądowej w terminie, o którym mowa w ust. 2— powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia.
- Art. 30d. 1. Wnioskodawca lub właściwa instytucja pośrednicząca lub zarządzająca może wnieść skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przepis art. 30c ust. 2 stosuje się odpowiednio.
2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia. Przepis art. 30c ust. 5 stosuje się odpowiednio.
  3. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 30b ust. 1 i 4.
- Art. 30e. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 z wyłączeniem art. 52—55, art. 61 § 3—6, art. 115—122, 146, 150 i 152 tej ustawy.
- Art. 30f. Procedura odwoławcza, o której mowa w art. 30a—30e, nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania.
- Art. 30g. Informacje otrzymywane przez wnioskodawcę dotyczące oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowią decyzji administracyjnej.”;
- 28) art. 31 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 31. 1. W celu zapewnienia rzetelnej i bezstronnej oceny projektów w procesie wyboru projektów do dofinansowania mogą uczestniczyć eksperci posiadający specjalistyczną wiedzę lub umiejętności z poszczególnych dziedzin objętych programem operacyjnym.
2. Ekspertem może zostać osoba, która:
    - 1) korzysta z pełni praw publicznych;
    - 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
    - 3) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub za umyślne przestępstwo skarbowe;
    - 4) spełnia inne wymogi określone w systemie realizacji programu operacyjnego.
  3. Przy korzystaniu z usług świadczonych przez ekspertów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.¹⁰⁾) dotyczące wyłączenia pracownika oraz organu.

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 94, poz. 788, Nr 169, poz. 1417, Nr 250, poz. 2118 i Nr 264, poz. 2205, z 2006 r. Nr 38, poz. 268, Nr 208, poz. 1536 i Nr 217, poz. 1590, z 2007 r. Nr 120, poz. 818, Nr 121, poz. 831 i Nr 221, poz. 1650 oraz z 2008 r. Nr 190, poz. 1171.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524.

4. Ekspert, przed przystąpieniem do oceny projektu, składa instytucji korzystającej z jego usługi oświadczenie, że nie zachodzi żadna z okoliczności powodujących wyłączenie go z udziału w ocenie projektu na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 3, oraz że nie zachodzą żadne okoliczności mogące budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności względem podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie lub podmiotu, który złożył wniosek będący przedmiotem oceny. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o czym należy składającego pouczyć przed złożeniem oświadczenia.
  5. Instytucja zarządzająca może tworzyć i prowadzić bazę ekspertów.
  6. Instytucja zarządzająca udostępnia utworzoną bazę ekspertów na swojej stronie internetowej oraz przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego dane w niej zawarte.
  7. W przypadku dokonania jakiejkolwiek zmiany w bazie ekspertów ust. 6 stosuje się odpowiednio.
  8. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego tworzy i prowadzi centralną bazę ekspertów, na podstawie danych przekazanych przez instytucje zarządzające oraz udostępnia ją na swoich stronach internetowych.
  9. Baza ekspertów oraz centralna baza ekspertów, zawierają następujące dane:
    - 1) imię i nazwisko eksperta;
    - 2) dziedzinę objętą programem operacyjnym, w której specjalizuje się ekspert;
    - 3) adres poczty elektronicznej eksperta.
  10. Instytucja zarządzająca może przekazać kompetencje w zakresie tworzenia i prowadzenia bazy ekspertów instytucjom uczestniczącym we wdrażaniu programu operacyjnego.
  11. Umieszczenie danych eksperta w bazie ekspertów i w centralnej bazie ekspertów wymaga jego uprzedniej zgody wyrażonej na piśmie, która zawiera również zgodę na przetwarzanie jego danych osobowych.
  12. Instytucja zarządzająca, przekazując ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego dane, o których mowa w ust. 8, dołącza do nich zgodę na umieszczenie danych eksperta w centralnej bazie ekspertów, o której mowa w ust. 11.”;
- 29) w art. 32:
- a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
    - „1. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca może zawrzeć z instytucją wdrażającą porozumienie lub umowę o realizacji powierzonych jej zadań, w tym o wydawaniu decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych.
    2. Do porozumień, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o finansach publicznych dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niepodlegających zwrotowi.”,
  - b) uchyla się ust. 3,
  - c) w ust. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
    - „4. Porozumienie lub umowa, o których mowa w ust. 1, zawierają elementy określone w przepisach o finansach publicznych dotyczących umowy o dotację rozwojową oraz określają w szczególności:”;
- 30) uchyla się art. 34;
- 31) w art. 35:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
    - „1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego odpowiada za koordynację wykorzystania środków zagranicznych, w tym z budżetu Unii Europejskiej, przeznaczonych na dofinansowanie programów operacyjnych, z wyjątkiem programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego.”,
  - b) w ust. 2:
    - pkt 6 otrzymuje brzmienie:
      - „6) występuje do Komisji Europejskiej z wnioskiem o dokonanie przesunięć środków między programami operacyjnymi lub — na wniosek właściwej instytucji zarządzającej — między priorytetami;”,
    - pkt 7 otrzymuje brzmienie:
      - „7) certyfikuje Komisji Europejskiej prawidłowość poniesienia wydatków w ramach programów operacyjnych oraz przeprowadza kontrole w celu zapewnienia prawidłowej realizacji tego procesu;”,
    - pkt 9 otrzymuje brzmienie:
      - „9) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia projekt narodowej strategii spójności;”,
  - c) w ust. 3:
    - po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
      - „1a) prowadzenia negocjacji z Komisją Europejską programów operacyjnych i ich zmian;”,

— po pkt 4 dodaje się pkt 4a—4c w brzmieniu:

- „4a) kwalifikowania wydatków w ramach programów operacyjnych;
- 4b) spraw związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód;
- 4c) wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;”

— po pkt 5 dodaje się pkt 5a i 5b w brzmieniu:

- „5a) programowania działań dotyczących mieszkalnictwa;
- 5b) postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych;”

— po pkt 6 dodaje się pkt 6a i 6b w brzmieniu:

- „6a) jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1;
- 6b) informacji i promocji;”

— po pkt 9 dodaje się pkt 9a i 9b w brzmieniu:

- „9a) warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007—2013;
- 9b) korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;”

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Wytyczne w zakresie trybu dokonywania wyboru projektów nie mogą być zmieniane na niekorzyść wnioskodawców w trakcie trwania konkursu, a w przypadku konkursów otwartych — zmiany nie mogą wpływać negatywnie na rozpatrywanie wniosków złożonych przed dniem dokonania zmiany.

3b. Przepis ust. 3a nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność wprowadzenia zmian wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw. W takim przypadku, dokonując zmiany wytycznych minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wraz z publikacją zmian podaje informację zawierającą ich uzasadnienie oraz termin, od którego zmiany będą stosowane.”;

32) po art. 35 dodaje się art. 35a—35e w brzmieniu:

„Art. 35a. 1. W celu zapewnienia efektywnej koordynacji programowania i wdrażania polityki rozwoju, a także strategicznego monitorowania i oceny instrumentów jej realizacji tworzy się Komitet Koordynacyjny do spraw Polityki Rozwoju, zwany dalej „Komitetem Koordynacyjnym”, jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów.

2. Do zadań Komitetu Koordynacyjnego należy w szczególności:

- 1) określanie potrzeb i inicjowanie działań w zakresie programowania i realizacji polityki rozwoju;
- 2) ocena realizacji długookresowej i średniookresowej strategii rozwoju kraju;
- 3) ocena spójności realizacji polityki rozwoju, z uwzględnieniem polityk unijnych;
- 4) ocena uwarunkowań, wyzwań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju kraju;
- 5) ocena skuteczności przyjętych rozwiązań kształtowania i realizacji polityki rozwoju;
- 6) monitorowanie realizacji strategii i programów, w tym poszczególnych instrumentów dla prowadzenia polityki rozwoju;
- 7) inicjowanie opracowywania prognoz i raportów o rozwoju społeczno-gospodarczym i terytorialnym;
- 8) ocena potencjału administracyjnego instytucji uczestniczących w zarządzaniu procesami rozwoju kraju;
- 9) formułowanie opinii i rekomendacji dotyczących kształtowania oraz realizacji polityki rozwoju.

3. Komitetowi Koordynacyjnemu przewodniczy Prezes Rady Ministrów lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.

4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, skład Komitetu Koordynacyjnego oraz regulamin jego pracy.

5. Przewodniczący Komitetu Koordynacyjnego może zapraszać do udziału w pracach Komitetu osoby niebędące jego członkami, w szczególności przedstawicieli strony samorządowej i partnerów społeczno-gospodarczych, jeżeli wymaga tego zakres spraw będących przedmiotem prac Komitetu.

Art. 35b. 1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego opracowuje, co 3 lata, raport o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym i przedkłada go Komitetowi Koordynacyjnemu do zaopiniowania.

2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, po uzyskaniu opinii, o której mowa w ust. 1, przedkłada raport Radzie Ministrów, która przyjmuje go w drodze uchwały.

3. Raport zawiera w szczególności:

- 1) analizę kierunków rozwojowych, w tym w zakresie rozwoju regionalnego i przestrzennego;
- 2) ocenę skuteczności realizacji celów rozwoju kraju wskazanych w strategiach i programach;
- 3) rekomendacje dla polityki rozwoju kraju, z uwzględnieniem rozwoju regionów, sektorów lub dziedzin oraz rozwoju przestrzennego, a także rekomendacje dotyczące modyfikacji instrumentów jej wdrażania.

4. Wnioski przedstawione w raporcie stanowią podstawę do aktualizacji obowiązujących strategii i programów.

5. Rada Ministrów przekazuje raport do wiadomości Sejmu i Senatu.

Art. 35c. 1. Tworzy się Komitet do spraw Kontroli i Audytu Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, zwany dalej „Komitetem”, jako organ opiniotwórczo-doradczy ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji zadania, o którym mowa w art. 35 ust. 8.

2. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- 1) wymiana informacji i doświadczeń między instytucją audytową, instytucją zarządzającą, instytucją certyfikującą oraz organami kontroli państwowej w zakresie przeprowadzonych kontroli;
- 2) opiniowanie planów kontroli instytucji zarządzających programami operacyjnymi;
- 3) opiniowanie zasad kontroli w zakresie weryfikacji równoległego finansowania wydatków ponoszonych w ramach różnych programów wspólnotowych oraz w ramach różnych okresów programowania;
- 4) proponowanie działań na rzecz zwiększenia efektywności kontroli przeprowadzanych w ramach poszczególnych programów operacyjnych;
- 5) analiza sprawozdań i raportów z kontroli w obszarze funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, przekazywanych do Komisji Europejskiej.

3. W skład Komitetu wchodzi:

- 1) dwóch przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w zakresie koordynowania wdrażania funduszy strukturalnych oraz w zakresie koordy-

nowania regionalnych programów operacyjnych;

- 2) przedstawiciele instytucji zarządzających;
- 3) przedstawiciele instytucji audytowej;
- 4) przedstawiciele instytucji certyfikującej.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może powołać w skład Komitetu przedstawicieli innych instytucji niż wymienione w ust. 3.

5. Komitetowi przewodniczy minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.

6. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego określi, w drodze zarządzenia, skład Komitetu oraz regulamin jego prac.

7. Przewodniczący Komitetu może zapraszać do udziału w pracach Komitetu osoby niebędące jego członkami, w tym w szczególności przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli oraz innych państwowych organów kontroli, jeżeli wymaga tego zakres spraw będących przedmiotem prac Komitetu.

Art. 35d. Funkcję instytucji audytowej pełni Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

Art. 35e. 1. Beneficjent jest obowiązany poddać się kontroli w zakresie prawidłowości realizacji projektu, przeprowadzanej przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą, instytucję certyfikującą, instytucję audytową, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz inne instytucje uprawnione do przeprowadzenia kontroli na podstawie odrębnych przepisów.

2. Kontrole mogą być przeprowadzane w każdym czasie od dnia otrzymania informacji o wyłonieniu projektu do dofinansowania do dnia upływu 3 lat od zamknięcia programu operacyjnego lub do dnia upływu 3 lat następujących po roku, w którym dokonano częściowego zamknięcia programu operacyjnego.

3. Kontrole mogą być przeprowadzane w siedzibie kontrolującego, na podstawie dostarczonych dokumentów oraz w każdym miejscu bezpośrednio związanym z realizacją projektu.

4. Beneficjent jest obowiązany udostępnić podmiotom, o których mowa w ust. 1, dokumenty związane z realizacją projektu, zapewnić dostęp do pomieszczeń i terenów, na których jest lub był realizowany projekt, dostęp do systemu teleinformatycznego

i wszystkich dokumentów informacyjnych związanych z zarządzaniem projektem oraz udzielać wszelkich wyjaśnień dotyczących realizacji projektu.”;

33) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełniący funkcję instytucji zarządzającej programem operacyjnym, w drodze zarządzenia, a w przypadku regionalnego programu operacyjnego zarząd województwa w drodze uchwały, powołuje Komitet Monitorujący zgodnie z art. 63 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.”;

34) art. 37 otrzymuje brzmienie:

„Art. 37. Do postępowania w zakresie ubiegania się oraz udzielania dofinansowania na podstawie ustawy ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze środków zagranicznych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego.”.

Art. 7. Samorząd województwa dostosuje strategię rozwoju województwa do wymagań określonych w art. 11 ust. 1d ustawy zmienianej w art. 3, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 8. 1. Przepisów ustaw zmienianych w art. 3 i 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie stosuje się do wojewódzkich programów rozwoju, które zostały przyjęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepisy ustaw zmienianych w art. 3 i 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą stosuje się do aktualizacji wojewódzkich programów rozwoju, które zostały przyjęte przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 9. Konferencje, o których mowa w art. 7 ustawy zmienianej w art. 6, powołane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, działają nie dłużej niż przez 3 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 10. 1. Właściwi ministrowie, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, w celu uzyskania opinii, o której mowa w art. 19 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przedstawiają ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego aktualne programy rozwoju, będące programami wieloletnimi, przyjętymi przez Radę Ministrów przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Właściwi ministrowie w terminie 12 miesięcy od dnia wydania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego opinii, o której mowa w art. 19 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 6 w brzmieniu nadanym

nym niniejszą ustawą, doprowadzą programy rozwoju, o których mowa w ust. 1, do zgodności ze średniookresową strategią rozwoju kraju, o której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 11. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 6, zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 21 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 12. Listy projektów ogłoszone na podstawie art. 28 ust. 1a i 1b ustawy zmienianej w art. 6, obowiązują do dnia ich zmiany lub uchylecia.

Art. 13. Eksperti powołani do pełnienia tej funkcji na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 6, zachowują status eksperta do czasu utworzenia baz ekspertów w trybie przewidzianym w art. 31 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż przez okres 3 miesięcy od dnia jego wejścia w życie.

Art. 14. 1. Przepisów ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do konkursów ogłoszonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Postępowanie odwoławcze toczy się na podstawie przepisów obowiązujących w dniu ukazania się ogłoszenia o rozpoczęciu konkursu.

Art. 15. Właściwe instytucje zarządzające dostosują systemy realizacji do wymogów ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 16. Strategia Rozwoju Kraju 2007—2015, przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r., z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy staje się średniookresową strategią rozwoju kraju w rozumieniu art. 9 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 17. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007—2013, przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r., które z dniem 28 grudnia 2006 r. stały się planem wykonawczym zgodnie z art. 51 ustawy zmienianej w art. 6, stają się z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy narodową strategią spójności w rozumieniu art. 14c ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 18. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 5 pkt 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.;
- 2) art. 6 pkt 21 lit. a tiret czwarte i pkt 28 oraz art. 13, które wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Kaczyński*